

RETTELSESBLAD
(erstatte forslag af 17. August 2012)

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33, stk. 4 i Forretningsorden for Inatsisartut.

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre giver en tilkendegivelse af, at Grønland ønsker at tilslutte sig FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap.

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

Begrundelse

FN's konvention om rettigheder for personer med handicap blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 13. december 2006. Danmark har ratificeret konventionen med ikrafttrædelse den 24. august 2009. Ved fremsendelsen af Danmarks tiltrædelse blev der – ved en fejl – ikke indskrevet et forbehold for Grønland. Det manglende forbehold har medført, at Grønland blev omfattet konventionen.

Hvis Grønland ikke ønsker at være omfattet af konventionen, vil Danmark udtræde af konventionen for derefter at indtræde igen med forbehold for Grønland.

Det er Naalakkersuisuts ønske at forbedre vilkårene for personer med handicap. Naalakkersuisut er enige om, at det vil være et skridt i den rigtige retning at tiltræde FN's handicapkonvention. En tiltrædelse af handicapkonventionen vil signalere, at Grønland er et land, som tager rettighederne for personer med handicap alvorligt og som ønsker at forbedre vilkårene for denne gruppe af borgere.

I Danmarks 1. afrapportering til FN's handicapkomite i 2011 bidrog Grønland med en redegørelse for, hvilke rettigheder handicappede er omfattet af, samt hvilke foranstaltninger Grønland allerede havde iværksat for at forbedre forholdene for personer med handicap. Ved udarbejdelsen af bidraget til 1. afrapportering fandt Naalakkersuisut, at Grønland allerede på nuværende tidspunkt i vid udstrækning lever op til bestemmelserne i FN's handicapkonvention. På nogle områder kan det dog - også på længere sigt - blive vanskeligt at opfylde konventionen fuldt ud, særligt angående artikel 9, hvorefter personer med handicap på lige fod med andre skal have adgang til fysiske omgivelser og transportmuligheder.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at dette ikke vil udgøre en forhindring for tiltrædelsen, idet der løbende arbejdes hen mod at forbedre adgangsforholdene for personer med handicap.

Det er Naalakkersuisuts ønske, at der efter tiltrædelsen af FN's handicapkonvention skal udarbejdes en strategi og en handlingsplan for forbedring af vilkårene for personer med handicap i de kommende år.

Konventionens indhold

En konvention er en retlig bindende aftale mellem to eller flere stater, som forpligter disse stater til at efterleve bestemmelserne i konventionen. Det er ikke et krav ved tiltrædelsen af konventionen, at medlemslandet straks eller fuldt ud efterlever alle konventionens bestemmelser. Det vil være en løbende proces at arbejde hen mod en bedre efterlevelse.

FN's handicapkonvention har til formål at sikre, at personer med handicap kan få fuldt udbytte af menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder samt at fremme respekten for værdigheden hos personer med handicap. FN's handicapkonventionen skal endvidere bidrage til, at personer med handicap opnår samme rettigheder og muligheder, som andre mennesker har. Konkret indeholder konventionen borgerlige og politiske rettigheder såvel som økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

FN's handicapkonvention indeholder en række målsætninger på handicapområdet, som skal være med til at fremme rettighederne for personer med handicap, således de bliver ligestillede med borgere, som ikke har et handicap. Ligestillingen omfatter rettigheder inden for flere kategorier blandt andet borgerlige, økonomiske, politiske, kulturelle, uddannelsesmæssige og sociale rettigheder. Det offentlige skal sikre, at personer med handicap kan nyde de samme rettigheder på lige fod med andre borgere. Det offentlige skal endvidere aktivt arbejde på at gøre personer med handicap opmærksomme på deres rettigheder og give dem mulighed for at kunne opnå adgang til at kræve deres rettigheder.

FN's Konvention om rettigheder til personer med handicap har fundet anvendelse i Danmark siden den 23. august 2009. Det følger af konventionen, at der senest to år efter skal afrapporteres til FN's internationale overvågningskomite. Derefter skal deltagerstaterne afgive beretning mindst hvert fjerde år samt yderligere, når komiteen udbeder sig det jf. art. 35.

Komiteen behandler hver beretning og fremkommer med de forslag og generelle anbefalinger til beretningen, som den måtte anse for passende, og fremsender disse til den pågældende deltagerstat. Deltagerstaten kan svare komiteen med sådanne oplysninger, som den ønsker. Komiteen kan anmode deltagerstaterne om yderligere oplysninger vedrørende konventionens gennemførelse jf. art. 36.

I forbindelse med beslutningsforslaget vil der blive omdelt en redegørelse, som vil blive omdelt til inatsisartuts medlemmer jf. forretningsordenen § 35.

Økonomiske konsekvenser

Forbedring af vilkårene skal ske på det enkelte medlemslands initiativ, FN's overvågningskomite kan ikke pålægge medlemslandene at handle, men kan udelukkende opfordre medlemslandet til at foretage tiltag eller ændringer på et område, hvis komiteen finder, at et område er i strid med FN's konvention om personer med handicap. En tiltrædelse vil ikke på nuværende tidspunkt medføre økonomiske konsekvenser, da der ingen omkostninger er forbundet med tiltrædelsen.

Det er op til hvert enkelt medlemsland at beslutte på hvilke områder der skal ske en forbedring af personer med handicaps vilkår. Naalackersuisut har allerede på nuværende tidspunkt planer om, at der skal ske forbedringer på handicapområdet, derfor vil der i de næste år løbende blive investeret i handicapområdet uanset, om Grønland fortsat ønsker at være omfattet af konventionen eller ej. Det vil af denne grund være en kunstig opdeling at opgøre, hvor mange ekstra omkostningerne der vil være afledt af en tiltrædelse af FN's handicapkonvention.

De tiltag som iværksættes på handicapområdet for at arbejde hen mod en bedre efterlevelse af FN's handicapkonvention, vil sandsynligvis medføre udgifter. På samme måde vil det også kunne medføre udgifter, hvis FN's overvågningskomite kommer med anbefalinger eller kritik og Grønland vælger at efterkomme disse anbefalinger eller ændre på det forhold som har medført kritik.

Det er Naalakkersuisuts hensigt, at udviklingen og forbedringerne indenfor handicapområdet skal ske i en takt, som det offentlige og erhvervslivet kan håndtere. I tilfælde af det bliver besluttet, at Grønland fortsat skal være omfattet af FN's konvention for personer med handicap, er det Naalakkersuisuts ønske, at der skal foretages en tilbundsående undersøgelse af hele handicapområdet – ud fra denne undersøgelse skal der udarbejdes en handleplan for, hvilke tiltag der vurderes at skulle iværksættes i løbet af de næste 5- 10 år. De økonomiske udgifter i høj grad vil afhænge af, hvad der beslutes i handleplanen skal iværksættes og forbedres.

FN's konvention om personer med handicap vil naturligvis blive anvendt som et retningsgivende værktøj til at udvælge særlige indsatspunkter som bør forbedres på handicapområdet. På trods af der vil være artikler i konventionen som det ikke vil være muligt at efterleve på nuværende tidspunkt, er det ikke ensbetydende med at Grønland vil modtage kritik eller henstilling fra FN's overvågningskomite. Det må formodes, at komiteen vil tage hensyn til de særlige udfordringer eller vanskeligheder, som hvert enkelt medlemsland må have med fuld efterlevelse af specifikke artikler.

Tiltrædelse af FN's handicapkonvention vil ikke som udgangspunkt have nogen økonomisk betydning for kommunerne. Det kan derimod medføre udgifter for kommunerne, hvis det fra Naalakkersuisuts side beslutes, at der skal ske stramminger på kravene på handicapområdet. Handicapområdet blev i år 2011 udlagt til kommunerne, hvilket har medført, at kommunerne årligt modtager et beløb fra landskassen som afsættes på finansloven. Det må forventes, at hvis det lovmæssigt beslutes, at der skal strammes op på kravene indenfor handicapområdet, vil kommunerne anmode om forhøjelse af det årlige beløb fra landskassen.

Der er som illustreret ovenfor, ingen direkte udgifter forbundet med tiltrædelse af FN's konvention om personer med handicap, derimod vil der kunne være afledte udgifter som er afledt af konventionen.

Ved en eventuel tiltrædelse af konventionen vil Grønland være nødt til at tage stilling til, hvorledes § 33, stk. 2 skal implementeres. Deltagerstaterne skal i henhold til § 33, stk. 2, i overensstemmelse med deres retslige og administrative system sikre, at der oprettes eller udpeges en uafhængig funktion, som skal fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af konventionen.

Hvor store økonomiske udgifter der skal afholdes på handicapområdet afhænger af den politiske prioritering samt hvad der eventuelt vil blive besluttet i handlingsplanen. Uanset hvad der beslutes vil alle økonomiske udgifter skulle beslutes i Grønland og vil ikke kunne pålægges fra FN's side.